

Natuur.blad

België-Belgique

P.B - Antwerpen X

3/1485

Afgiftekantoor
Antwerpen X
P106230

Driemaandelijks verenigingsblad van Natuurpunt – maart - april - mei 2011 – jaargang 10 – nummer 1
verschijnt in maart, juni, september en december

Toelating – gesloten verpakking
Retouradres: Natuurpunt,
Coxiestraat 11,
2800 Mechelen

2011: Internationaal Jaar van de Bossen Natuurpunt doet mee!

Samenleving

Natuurpunt verleidt
steeds meer bedrijven

Mikpunt

Boembekemolen
komt weer tot leven

Zin in Natuur.studie?!

Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor natuurbehoud en -onderzoek. Met het samenwerkingsmodel "Zin in Natuur.studie?!" geeft de dienst Studie van Natuurpunt een nieuwe impuls aan natuurstudie.

Tekst: Krien Hansen & Wouter Vanreusel

Natuurstudie door vrijwilligers

Misschien ben je er zelf een, en zo niet ken je er vast wel een paar: vrijwilligers die gewapend met notitieboekje, loep, verrekijker en veldgids op pad gaan. Alleen of in groep, tegen een slakkengangeetje of in vliegende vaart. Die vrijwilligers doen aan natuurstudie. Dat het leuk is, staat onomstotelijk vast. Dat het ook zinvol is, is wetenschappelijk bewezen. Vooral het in kaart brengen van de verspreiding van fauna en flora is hun sterkte. In combinatie met wetenschappelijk onderzoek door professionele medewerkers van o.a. het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en universiteiten vormen hun gegevens de basis van natuurbeleid en -bescherming in Vlaanderen.

Afgelopen 10 jaar

Bij de start van Natuurpunt, 10 jaar geleden, bracht de Wielewaal het luik natuurstudie in de nieuwe vereniging. Natuurpunt Studie zette de lijn verder en bouwde de pijler natuurstudie verder uit. Samen met Natuurpunt evolueerde zowel de dienst Studie als de wijze waarop we aan natuurstudie doen. Op dit moment staan 15 professionele medewerkers paraat om vrijwilligers, werkgroepen en afdelingen te ondersteunen bij de uitbouw van hun werking.

Natuurstudie nu

Natuurstudie werd toegankelijker voor meer vrijwilligers door o.a. laagdrempelige projecten (zoals Vlinder mee), goede educatie, technische ontwikkelingen zoals het [natuur.forum](#) en [waarnemingen.be](#) en de uitgave van goede (en Nederlandstalige) determinatiewerken. Daarnaast zijn er meer gespecialiseerde tellingen volgens een vaste methode, waar meer kennis voor nodig is, zoals het ABV-project. ABV staat voor Algemene Broedvogels Vlaanderen en is een samenwerking tussen Natuurpunt en het INBO. Een vrijwilliger "adopteert" een gebied van 1 km² en engageert zich om hier om de drie jaar de algemene broedvogels te tellen.

"Natuurstudie door vrijwilligers zit in de lift"

[www.waarnemingen.be](#) werd intussen een belangrijk instrument voor natuurstudievrijwilligers. Bij de start van de site in 2008 kon niemand inschatten wat het effect zou zijn op de hoeveelheid verzamelde natuurinformatie. Dat effect bleek enorm. Begin januari 2011 werden er al meer dan 3,5 miljoen waarnemingen ingevoerd. Je leest het goed: 3,5 miljoen. Waarschijnlijk werden een heleboel waarnemingen vroeger niet genoteerd, of bleven ze "verstopt" in persoonlijke notitieboekjes. De eenvoudige manier van invoeren en de interactiviteit van de website stimuleert ook meer mensen om actief rond te kijken en waarnemingen door te geven.

Natuurstudie door vrijwilligers zit dus in de lift, en de dienst Studie van Natuurpunt juicht dit toe. Voor een goed onderbouwd natuurbeleid, hebben we immers degelijke cijfers nodig. En het woord 'degelijk' is niet onbelangrijk. Vrijwilligers zijn vaak echte specialisten, en ze lopen vele uren in het veld rond om gegevens te verzamelen. Meer en meer vrijwilligers gebruiken foto's als bewijsmateriaal en delen hun waarnemingen via het internet. Daardoor stijgt de kwaliteit van de gegevens: eventuele fouten worden sneller opgespoord.

Cijfers voor het beleid

Projecten zoals het ABV-project gebeuren volgens een wetenschappelijk onderbouwde methode. Door die tellingen verschillende jaren te herhalen, kunnen we uitspraken doen over het voorkomen en de verspreiding van de onderzochte soorten. Nog

Vrijwilligers van Hyla doen onderzoek naar het voorkomen van de vuursalamander. Foto: An De Wilde

Natuurstudievrijwilligers op zoek naar insecten. Foto: Krien Hansen

sterker: vlinders inventariseren gebeurt bijvoorbeeld in verschillende landen volgens dezelfde methode. Daardoor kunnen we zelfs op Europese schaal afspraken doen over het voorkomen van vlinders.

Er lopen veel verschillende telprojecten met verschillende moeilijkheidsgraad: kijk eens op www.telmee.be of er eentje tussen zit die bij jou past!

Samen bereik je meer dan alleen

Eén enkele mier stelt weinig voor. Maar een groep samenwerkende mieren kan een sterke kolonie vormen. Ook vrijwilligers die samenwerken in een natuurstudiewerkgroep leren meer door samen op pad te gaan. In een natuurstudiewerkgroep kan je taken verdelen en natuurlijk veel plezier maken, want ook dat is belangrijk.

“Een groep samenwerkende mieren kan een sterke kolonie vormen”

Natuurstudiewerkgroepen

Al van voor de oprichting van Natuurpunt zijn er natuurstudiewerkgroepen. Sommigen richten zich op 1 soortgroep, zoals vleermuizen, andere bekijken de verschillende soortgroepen in 1 regio, zoals de Natuurhistorische werkgroep Meetjesland. In de loop van de jaren ontstonden zo meer dan honderd verschillende werkgroepen, die soms ook weer verdwenen. Hoeveel van die werkgroepen momenteel nog écht actief zijn, is niet duidelijk. Het werd tijd om het organisch gegroeide geheel van natuurstudiewerkgroepen die onder de vlag van Natuurpunt werken te structureren. En dat doen we met het nieuwe samenwerkingsmodel “Zin in Natuur.studie?!”.

Zin in Natuur.studie?!

Met “Zin in Natuur.studie?!” versterken we de band tussen de natuurstudiewerkgroepen en Natuurpunt. Bovendien schept het duidelijkheid over wat we van elkaar kunnen verwachten. Natuurstudiewerkgroepen die aan een aantal criteria voldoen, krijgen nu werkmiddelen. Laat je niet afschrikken door het woord “criteria”. Het gaat om een minimum aantal activiteiten, aandacht voor educatie en natuurlijk ook deelname aan monitoring- en inventarisatieprojecten. Een groot aantal van de natuurstudiewerkgroepen zal zeker in aanmerking komen.

“Zin in Natuur.studie?!” is een eerste stap. De vrijwilligers van de Raad van Bestuur van Natuurpunt Studie vzw houden de vingers aan de pols en zullen het samenwerkingsmodel regelmatig evalueren en bijsturen.

Kreeg je na het lezen van dit artikel zin in natuurstudie? Sluit je dan aan bij een natuurstudiewerkgroep in jouw buurt.

Ben jij voorzitter en/of contactpersoon van een natuurstudiewerkgroep, maar kreeg je nog geen nieuws over “Zin in Natuur.studie?!” Heb je zin om een nieuwe werkgroep op te starten?

Neem contact op met Krien Hansen:

krien.hansen@natuurpunt.be

Meer weten?

www.natuurpunt.be/studie

www.telmee.be

www.waarnemingen.be

en schrijf je in op de Studie.flits:

www.natuurpunt.be/mijnezines